

UZASADNIENIE

skrócenia terminu składania ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, zwany dalej Zamawiającym, zamierza wszcząć postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie zadania pn.: **„Kompleksowa usługa ubezpieczenia Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego w zakresie ubezpieczenia mienia i odpowiedzialności cywilnej”**. Wartość przedmiotowego zamówienia przekracza tzw. „próg unijny”, tj. kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.), zwanej dalej ustawą – 209 000 euro dla usług. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie w/w zadania zostanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, a więc w trybie najbardziej konkurencyjnym spośród przewidzianych w ustawie.

Zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy: *„Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania ofert nie może być krótszy niż 35 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej”*. Przy uwzględnieniu wiążącej mocy art. 18 pkt 5) lit. a) ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1020) powołany termin nie może *de facto* być krótszy niż 40 dni.

Tym niemniej, jak stanowi przepis szczególny zawarty w art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy: *„Zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert krótszy niż termin określony w ust. 2, nie krótszy jednak niż 15 dni, w następujących przypadkach: [...] jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia i skrócenie terminu składania ofert jest uzasadnione.”*

W ocenie Zamawiającego, będącej wynikiem wnikliwej analizy całokształtu okoliczności faktycznych i prawnych towarzyszących rozpatrywanemu zamówieniu, w istocie zachodzi pilna potrzeba udzielenia tego zamówienia, przy czym skrócenie terminu składania ofert w odnośnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jest całkowicie uzasadnione. Tym samym, za spełnione należy uznać przesłanki, od których zależy możliwość skorzystania z uprawnienia do skrócenia terminu składania ofert w przetargu nieograniczonym na wykonanie w/w zadania.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że przedmiot zamówienia w w/w postępowaniu obejmuje zakres odpowiadający części nr 1 zamówienia w poprzednio prowadzonym postępowaniu o tożsamym przedmiocie (ZADANIE 1 – kompleksowe ubezpieczenie mienia i odpowiedzialności cywilnej w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie zadania pn.: *„Kompleksowa usługa ubezpieczenia Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego w zakresie ubezpieczenia mienia, odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczeń komunikacyjnych”* oznaczenie sprawy: AZ/27/PN/U/AA/ko/17.).

Owo postępowanie zostało unieważnione we wskazanej części zamówienia w dniu 19 grudnia 2017 r. na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4) ustawy.

Cena jedynej oferty, którą złożono w części nr 1 zamówienia, opiewała na kwotę 2 063 948,00 zł brutto, podczas gdy Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie tej części zamówienia kwotę 1 155 802,00 zł brutto. Wobec znaczącej różnicy między powołanymi kwotami, Zamawiający nie był w stanie zwiększyć budżetu przeznaczanego na realizację części nr 1 zamówienia.

W związku z powyższym, tak powstały zakres zamówienia musi zostać ponownie objęty postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego. Tym razem jednak, celem zapewnienia Wykonawcom jeszcze większego dostępu do zamówienia, Zamawiający dokona podziału wskazanego zakresu zamówienia na 2 części:

- część nr 1 zamówienia – ubezpieczenie mienia i odpowiedzialności cywilnej,
- część nr 2 zamówienia – ubezpieczenie aerocasco oraz ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej operatora bezzałogowych statków powietrznych.

Jak wynika z powyższego, w ramach realizacji zamówienia ma być świadczona usługa obejmująca ubezpieczenie mienia ruchomego i nieruchomego oraz odpowiedzialność cywilną ogólną i zawodową. W ramach majątku ruchomego Zamawiający zgłasza do ubezpieczenia sprzęt pływający po wodach śródlądowych i akwenie Morza Bałtyckiego oraz bezzałogowe urządzenie latające typu „dron”, co wiąże się z istnieniem ryzyk szczególnie trudnych, obarczonych wysokim prawdopodobieństwem powstania szkód całkowitych. Ponadto, Wykonawcy zainteresowani udziałem w postępowaniu będą musieli posiadać określone zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, odpowiednio na grupę 5 i 6 według załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1170 ze zm.).

Powyżej wskazane uwarunkowania o charakterze obiektywnym, tj. związane ze specyfiką przedmiotu zamówienia, powodują pewne ograniczenie grona Wykonawców potencjalnie zainteresowanych uzyskaniem zamówienia. Dlatego też, oprócz wyboru trybu przetargu nieograniczonego, Zamawiający zdecydował o dalszym podziale zamówienia na części.

Co istotne, termin obecnie obowiązującej umowy, jaką Zamawiający ma zawartą na świadczenie usług ubezpieczenia mienia i odpowiedzialności cywilnej, upływa z dniem 30 stycznia 2018 r. (umowa zawarta na lata 2015-2018). Tym samym, zapewnienie kontynuacji ochrony ubezpieczeniowej dla mienia i możliwości pokrycia ewentualnych roszczeń z tytułu ponoszonej odpowiedzialności cywilnej jest bezwzględnie wymagane od dnia 31 stycznia 2018 r. W innym wypadku, szeroko pojęty interes Zamawiającego zostałby dotknięty ryzykiem doznania uszczerbku, do czego Zamawiający dopuścić nie może.

Tymczasem, nie sposób nie dostrzec, że, wobec konieczności przeprowadzenia kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zawarcie przed dniem 31 stycznia 2018 r. odpowiedniej umowy ubezpieczeniowej - przy zachowaniu podstawowego terminu składania ofert liczącego 40 dni - jest praktycznie niemożliwe. Zawarcie takiej umowy bowiem, będzie dopiero możliwe po wyborze nowego Wykonawcy w w/w postępowaniu i uprawomocnieniu się tej czynności, co z kolei nastąpi po upływie terminu na odwołanie się od tej czynności przez innych Wykonawców, a więc po upływie aż 10 dni. W związku z powyższym, obiektywnie

rzecz biorąc, zawarcie - w celu zachowania ciągłości ochrony ubezpieczeniowej - kolejnej umowy ubezpieczeniowej w terminie nie później niż do dnia 31 stycznia 2018 r., jest możliwe wyłącznie w przypadku zastosowania procedury przyspieszonej.

Podkreślenia wymaga okoliczność, iż Zamawiający nie może dopuścić do sytuacji, w której jego mienie pozostawałoby choćby przez krótki okres bez ochrony. Warto zauważyć, że mienie, które znajduje się w posiadaniu Zamawiającego obejmuje liczne składniki o znacznej wartości, rozlokowane przy tym na terytorium całego kraju, a co więcej, składniki te pełnią istotną rolę w funkcjonowaniu osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa, środowiska, dziedzictwa kulturowego, gospodarki i rozpoznawaniu zagrożeń związanych z niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze, a także w rozpoznawaniu i kształtowaniu oraz ochronie zasobów wodnych kraju.

Wobec powyższego, konieczne jest skrócenie terminu składania ofert w w/w postępowaniu. Pilna potrzeba udzielenia zamówienia pociągająca za sobą ową konieczność wynika z potrzeby, czy wręcz obowiązku zagwarantowania ciągłości ochrony ubezpieczeniowej.

Opisany wyżej stan faktyczny, jak też uwarunkowania związane koniecznością przeprowadzenia po raz kolejny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w odniesieniu do zakresu zamówienia, będącego przedmiotem niniejszych rozważań, a także uwarunkowania związane z koniecznością zapewnienia ciągłości ubezpieczenia wyczerpują zdaniem Zamawiającego przesłanki określone w art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy, co pozwala na skrócenie terminu składania ofert do dnia **16 stycznia 2017 r.**

Mając powyższe na względzie, wskazane okoliczności należy zakwalifikować jako ważny interes Zamawiającego, który mieści się w zakresie pojęcia „*pilnej potrzeby udzielenia zamówienia*” zawartego w art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy.

Jak to już wskazano powyżej realizacja przedmiotu zamówienia jest szczególnie ważna dla Zamawiającego, co według opinii Józefa Edmunda Nowickiego (Zamówienia Publiczne „Doradca”, 2008 r, nr 3 str. 39) odpowiada pojęciu „*pilnej potrzeby udzielenia zamówienia*”. Autor wskazuje bowiem, że: „*Przesłanką pilnej potrzeby udzielenia zamówienia [...] mogą być również względy społeczne, organizacyjne lub ważny interes zamawiającego*”. Ustalenie 40-sto dniowego terminu składania ofert, uniemożliwiłoby zachowanie ciągłości ubezpieczenia, przez co mógłby ucierpieć interes Zamawiającego.

Jednocześnie, skrócenie terminu składania ofert w odnośnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie pozbawia Wykonawców możliwości udziału w tym postępowaniu. Biorąc pod uwagę charakter przedmiotu zamówienia, przygotowanie przez Wykonawców ofert nie jest czasochłonne. Rynek ubezpieczeń skupia jedynie profesjonalne podmioty zajmujące się tą materią, w związku z czym, obiektywnie rzecz biorąc, każdy z tych podmiotów jest w stanie przygotować i złożyć ofertę na realizację przedmiotowego zadania w warunkach, gdy termin składania ofert wynosi 17 dni.

Należy zauważyć, że skrócenie terminu składania ofert zgodnie z uprawnieniem przyznanym na mocy art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy nie musi wynikać z przyczyn niezależnych od Zamawiającego.

Zastosowanie art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy nie zostało uzależnione przez ustawodawcę od tego, czy stan pilnej potrzeby wynika z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, ani od tego, czy zaistnienie pilnej potrzeby można było przewidzieć, o czym świadczy wykładnia literalna powołanego przepisu. Inaczej zatem, jak ma to miejsce w przypadku chociażby art. 62 ust. 1 pkt 4) ustawy (przesłanka do zastosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia). Zakładając racjonalność ustawodawcy, powyższego dokonano w sposób świadomy i celowy. Przepis zawarty w art. 43 ust. 2b pkt 2) ustawy służy jedynie skróceniu terminu składania ofert w postępowaniu konkurencyjnym, a nie udzieleniu zamówienia w trybie niekonkurencyjnym.

Potwierdza to uzasadnienie projektu wyżej powołanej ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustawy. W druku sejmowym nr 366, jako motyw wprowadzenia art. 43 ust. 2b pkt 2) do porządku prawnego, wskazano, iż: „*Procedura przyspieszona została przewidziana m. in. na potrzeby sytuacji wynikających ze zwykłych błędów ludzkich [...]*”, kiedy: „*[...] zamawiający nie dopilnował, aby opublikować ogłoszenie o zamówieniu w terminie umożliwiającym uwzględnienie minimalnych terminów składania ofert*”.

Z powyższym w pełni koreluje stanowisko doktryny. Jak wskazuje Jerzy Pieróg w publikacji pt.: „*Prawo zamówień publicznych. Komentarz*” (wyd. 14, CH BECK): „*[...] pilna potrzeba udzielenia zamówienia pojawia się najczęściej na skutek zaniedbań ze strony zamawiającego, który z różnych powodów często zbyt późno wszczyną postępowanie. Sytuacja taka na pewno będzie spowodowana przez zamawiającego, ale nie można zaprzeczyć, że powoduje pilność udzielenia zamówienia, a więc spełnia warunek do skrócenia terminu składania wniosków czy ofert.*”.

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. ORGANIZACYJNYCH

Joanna Szczepańska